

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis discernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

VII. An, & qua ratione consuetudo vim legis obtineat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

folùm tunc nulla fit ad illam servandam obligatio, sed ne quidem ejus observatio licita fit: e.g. lex, quæ jubet ut deposita restituantur, iusta est; & tamen contingere potest aliquando, ut proditor, vel furiosus arma deposita reposcat, ille ad patriæ impugnationem, hic ad sui vel alterius necem; in quibus casibus manifestum est restitutionem depositi, quamvis lege præscriptam, nihilominus esse cõtra rationem, ac proinde illicitam: quare necesse est tunc legem illam vel interpretari vel emendare, legislatoris potius mentem quam verba sequendõ: hinc Cœlestinus Papa cap. *Humana aures* 22. quaest. 5. *Non debet, inquit, aliquis verba considerare, sed intentionem ac voluntatem; quia non debet intentio verbis de servire, sed verba intentioni.* Porro intentio & voluntas legislatoris, tum ex materia legis, tum ex ejusdem circumstantiis, tum præsertim ex illius fine & causa seu ratione ob quam lex ipsa lata est, intelligi poterit.

SECTIO VII.

An, & qua ratione consuetudo vim legis obtineat.

DICENDVM 1. consuetudinem aliquando vim legis obtinere posse. Ita S. Doctor 1. 2. q. 97. a. 3. & patet ex usu communi tum Rerum publicarum, tum etiam ipsius Ecclesiæ: constat enim in variis regnis & provinciis, imò & in ipsa Ecclesia plurima recepta fesse, & tanquam obligantia observari, quæ tamen nulla lege positiva sed sola consuetudine introducta sunt, unde S. August. Epist. 86. ad Casulanum, *Mos, inquit, populi Dei, & instituta maiorum pro lege sunt tenenda; & sicut prævaricatores legum divinarum, ita & contemptores consuetudinum Ecclesiasticarum coercendi sunt.*

Dicendum 2 ad hoc ut consuetudo aliqua vim legis obtineat, quatuor præsertim conditiones requiri. Prima est, ut consuetudo illa sit rationabilis, & bono communi
R.   utilis.

utilis. Ita cap. *Erit autem lex*, dist. 4. & per se patet: ut enim vim legis habeat precipuas & magis necessarias legis qualitates habere debet; lex autē (ut suprā dictum est) debet esse rationalis & bono communi utilis. Secunda est, ut tempore aliquo diuturno duraverit, ut infrā explicabitur. Tertia, ut consensus saltem tacitus Legislatoris seu Principis interveniat: tunc autem tacite consentire censetur si sciens talem populi morem, illum, cum posset, impedire noluerit. Ita S. Doctor suprā in resp. ad 3. Quarta denique, ut consuetudo illa servetur à populo, aut majore illius parte quasi ex obligatione, seu ex animo introducendæ obligationis, ut observat Suar. lib. 7. de leg. c. 14. unde consuetudo illa, quæ vim legis obtinere censetur, definitur ab Isidoro c. 3. *Ius quoddam moribus institutum, quod pro lege suscipitur, cum deficit lex.*

Ex quo intelligitur, quare plurimæ consuetudines rationabiles ac piæ, & jam à diuturno tempore usitatæ superioribus non modò non contradicentibus, sed etiam approbantibus, vim tamen legis non obtineant; ut ad campam pulsum sanctissimam Virginem salutare; in Ecclesiæ ingressu aqua lustrali frontem aspergere, &c. quia scilicet hæ & aliæ similes consuetudines ex liberali tantummodo affectu & devotione, non verò ex ulla inducendæ obligationis voluntate inchoatæ sunt, ac continuantur.

Cæterum rectè monet Suar. lib. 7. de leg. cap. 5. in dubio, an obligatio per consuetudinem aliquam inducenda sit, cæteris paribus inclinandum potiùs esse in eam partem, quòd consuetudo sit devotionis quàm quòd sit obligationis: quia juxta regulam communem Doctorum, in dubio nemo præsumitur velle obligari; neque expedit multiplicari præcepta, ubi moraliter certa non sunt.

Dicendum 3. consuetudinem non modò constituendam legis, sed etiam abrogandæ vim habere, ut docet S. Thom. suprā. a. 3. quòd probari potest ex cap. ultimo de consuetudine, in quo Gregorius IX. declarat posse consuetudinem aliquam *Iuri positivo* (humano scilicet) *præiudicium generaliter, si rationalis fuerit & legitime præscripta*; ex quibus verbis colligitur.

colligitur duore quiri, ut consuetudo legem aliquam abroget. primò ut sit rationalis, quod per se patet; secundo ut sit legitime præscripta; id est ut tanto tempore duraverit, quanto ad legitimam præscriptionem adversus ipsam legem opus est.

Quæres, quanto tempore opus sit ad præscriptionem illam complendam adversus legem. Communior & magis recepta Theologorum responsio est, o; dinariè requiri decennium ad præscribendum contra legem civilem; quadraginta vero annos adversus Ecclesiasticam. Ita Sylv. Azor, & alii apud Laym. tract. 4. de leg. c. 24. Ratio est, quia ad præscribendum adversus legem requiritur tempus longum; tale autem in jure civili censetur esse decennium, ut constat ex L. *Super longi C.* de præscriptione longi temporis; in jure autem Ecclesiastico ordinarium præscriptionis tempus censetur esse quadraginta annorum, ut constat ex cap. *De quarta, & cap. Ad aures*, de præscrip. Tutissimum autem in praxi est nihil temerè super hac re definire, sed Doctorum & Sapientum virorum consilium perquirere, aut etiam Superiorum, seu Legislatorum mentem ac voluntatem explorare.

SECTIO VIII.

De lege divina positiva.

NOMINE legis divinæ positivæ intelligimus eam, quæ Deo auctore condita, & litteris consignata, hominibus ad observandum imposita est. Ea autem duplex est; vetus, quæ per Moysen Dei nomine lata & promulgata est; & nova, quæ à Christo Domino condita in Evangeliiis aliisque novi testamenti libris consignata est: & circa utramque.

Dicendum 1. legem veterem fuisse in se bonam & sanctam, licet lex nova longè sit illa melior, & perfectior.

Quod fuerit bona & sancta, constat tum ex his Apostoli verbis Rom. 7. ubi de lege veteri loquens, *Lex, inquit, sancta, & mandatum sanctum, & justum, & bonum*: tum

R 2

1